

store Udgifter til nye Skolebygningers Opførelse, hvorom et særligt Lovudkast samtidigen med nærværende forelægges, saa at den Forsikling, der uledes af Diebliffets gunstige Coniuncturer om Skolevæsenets pecuniære Gyde betydeligen maa nedstemmes i Forhold til hine Krav, som det nu ikke længere kan afvise, og af den Grund kun vil see sig istand til i nogen Tid ved egne Midler at tilfredsstille, fordi dets Indtægter for Tiden ville indflyde rundeligere, end det lod sig forudsæe.

Foraauidt der i Andragenderne specielt er henviist til enkelte Indtægtskilder, hvis Forøgelse enten kunde ventes eller bevirkes, da maa man med Hensyn til den større Indtægt, som antages at ville indvindes ved Forøgelsen af Tiendeindtægterne, bemærke, at Forventningerne i denne Henseende vistnok ere meget overdrevne, idet den Deel af det lærde Skolevæsens Tiender, som ikke allerede er bestemt til et fast aarligt Bederlag, men endnu støtter sig til temporaire Accorder, og altsaa ifølge Lov af 14de April 1852 vil være at fastsætte til uforanderlig Afgift for Fremtiden, ifkun udgjør et forholdsvis ubetydeligt Antal, saaledes at den Avance, der vil kunne fremkomme ved denne Forandring med disse Tiender, af et Hartkorn af omtrent 1600 Tdr., neppe vil for det hele lærde Skolevæsen kunne anslaaes høiere end til 1 Skp. Byg pr. Td. Hartkorn eller til c. 200 Tdr., og hvad angaaer den Udvei, at forsøge Skolebetalingen, da har en hertil sigtende Forandring store Betænkkeligheder imod sig, og synes ingenlunde at kunne anbefales, naar tilbørligt Hensyn tages til de Samfundsklassers oeconomiske Vilkaar i det Hele, fra hvilke største Delen af Disciplene sendes til de lærde Skoler, og til Forholdet imellem Skolecontingentets Beløb for en enkelt Discipel og den Indtægt, hvoraf de fleste Disciples Forsørgere skulle underholde deres hele Familie, iblandt Andet de fleste faste Embedsgæger. Det er ikke lidet, naar en Mand med 1,500 Rd. aarlig Indtægt skal for en enkelt Søn blotte Skoleundervisning, foruden hvad Bøger o. s. v. koste, og uden Hensyn til Sønnens øvrige Underhold, betale over 2 pCt. af hele sin aarlige Indtægt (nemlig 30 Rd. i Skolebetaling og 5 Rd. i Lys og Brænde-

penge). Det kan hverken være i Statens eller de talrige Befolkningsklassers Interesse, at Afgangen til høiere Dannelse (der endda maa betales med Afavn af hvad Sønnen i anden Stilling flere Aar, før Skolegangen sluttet, kunde bidrage til sin egen Underholdning) gøres dyrere og derved indskrænket. Det tør heller ikke oversees, at de samme Forhold, som bringe enkelte af Skolevæsenets Indtægter til at stige, medføre en Fordyring af de fleste Livsforødenheder, som atter forøger Udgifterne til forskjellige af Skolevæsenets kostbarere Fornødenheder.

Idet man indskrænker sig til disse yderligere Bemærkninger, og iøvrigt henholder sig til de i Underviisnings-Inspectorens forberorte Erklæring nærmere anførte Grunde, for at lade Balget af den Skole, som foreslaaes nedlagt, falde paa Kolding lærde Skole, forelægges nærværende Lovudkast, til hvis enkelte Paragrapher man endnu skal tilføie nogle Oplysninger og Forklaringer.

§ 1.

Tiden for Skolens Nedlæggelse er foreslaaet til at bestemmes til Ugangen af Skoleaaret 1855—56. Naar det er afgjort, at Foranstaltningen skal træffes, er det ønskeligt, at den snarest muligt iværksættes, baade i Skolens egen Interesse, da en nærføreslaaende Ophævelse af Skolen virker nedtrykkende paa alle dens Kræfter, og af oeconomiske Hensyn, fordi det er vigtigt, at Beparelsen, der er en Følge af Underviisningens Ophør, indtræder saavidt muligt samtidigen med, at den eventuelle Lønningslov for det lærde Skolevæsenes Lærerpersonele sættes i Kraft. Imidlertid har man dog ikke turdet foreslaae Tidspunktet tidligere end ved Ugangen af Skoleaaret 1855—56, baade af Hensyn til Lærerne, hvem der, da de ikke kunne handle med Sikkerhed, førend Loven er udkommen, maa gives nogen Tid til at ordne deres Anliggender, og ogsaa for de Disciples Skyld, der nu alt ere optagne i Skolens toaarige 7de Klasse, og, efter i Aaret 1854 at have taget 1ste Deel af Afgangseramen ved Skolen, have et billigt Krav paa ikke at blive nødsagede til midt i et Classeturus